

BIERINI

BIERIŅI

Kopš 2015. gada neoficiāli izpelņījušies vislatviskākās Rīgas apkaimes titulu un labākās Latvijas velokrosa trases titulu un var lepoties ar savdabīgiem dažādu laikmetu vēstures un kultūras slāņiem.

Nosaukums iegūts no plašās baronu Bērensu-Rautenfeldu dzimtas īpašuma – Bierīņmuižas. Bierīņu teritorijā atrodas jaunās Bierīņmuižas (vasaras un medību rezidences) ēka (19. gs.) ar garām tekošo Mārupīti, kura ar daudzajām ietekām savulaik kalpojusi Rīgas arhibīskapa Māras dzirnavu ūdensapgādei no Bierīņu purva un plašās apkārtnes. Muižu aptverošais parks ar valriekstu kokiem, ķiršu dārziem un Ceriņkalna tējas lapeni virsotnē nav saglabāties, gar Kantora ielu vēl redzamas priedes no savulaik plašajiem mežiem. Arī no muižas otro nosaukumu Lindenruhe devušajām liepām atlicis maz, toties visās agrāk klajajās ielejās gar Mārupīti sakuplojušas divdesmitmetrīgu alkšņu audzes. Vēl 18./19.gs. mijā Bierīņu muižnieki dod bagātīgu vielu aprakstniekiem ar progresīvi saimniekojošā barona Heinriha un latviešu dzelzceļsarga meitas Emīlijas Kuģeniek traģisko dzimtas neatzīto laulību, kuras notikumiem 1922. gadā veltītā režisora Pjotra Čardiņina filma „Vilkiem mests laupījums” mēnešiem ilgi tiek demonstrēta pārpildītās kinozālēs.

Ar Svētās Romas
impērijas Imperatora
Franca Pirmā Stefana
personālo pavēli ar
ierakstu Vīnes diplomā
Heinriham Berens no
05.08.1752 fon
Rautenfeldam un viņa
pēctečiem ir tiesības
uz Barona titulu

Ar 1932. gadu Emīlija Rautenfelde uzsāk vēl īpašumā palikušo zemju izpārdošanu (vidēji par latu kvadrātmetrā), piesaistot Bierīņiem lielu skaitu pazīstamu personību. Bierīņu iedzīvotāji dažādos laikmetos ir gan rakstnieks Arveds Mihelsons (Rutku Tēvs), aktieris un režisors Pēteris Lūcis, karikatūrists Ernests Rirdāns, gleznotāji Leo Kokle un Maija Tabaka, zinātnieki atomfizīķis Aivars Stūris, mikrobiologs Augusts Kirhenšteins, botāniķis Pauls Galenieks ar dēliem – mūziķiem, mūziķu Mielavu dinastija, spēkavīrs Kristaps Brigmanis, latviešu strēlnieku rakstnieks Voldemārs Branks un rakstnieks Visvaldis Lāms, motosportists Zigurds Smirnovs,

tēlnieki Indulis Ranka, Ligita Franckēviča, Ojārs Brēģis, Igors Dobičins, Ojārs Feldbergs, dramaturģe Lelde Stumbre.

20. gs. 30.gados pie Borherta muižiņas savas ģimnāzijas lepno celtni (tagad – Angļu ģimnāzija) uzslej LELB, top arī Brīvprātīgās ugunsdzēsēju biedrības ēka Kantora ielā un ap desmit veikaliem, to skaitā ievērojamā tīkla „Vienība” veikals (vēlāk „Bieriņi”) Ģimnastikas/Tēriņu ielas stūrī. Bet ar „Rīgu” (kā centru dēvē vietējie) Bieriņus savieno ne tikai Atgāzenes dzelzceļa stacija, bet īpaša autobusu līnija ar galapunktu Sējas iela. 1938. gadā Rīgas pilsētā asfaltē Bieriņu galveno maģistrāli – Altonavas un Tēriņu ielas, iekārto arī betonētus Mārupītes caurteču tiltus Kantora, Tēriņu, Codes, Brūkleņu ielās.

Kā pirmās padomju okupācijas laika vēstures piemineklis uzskatāma profesora Kirhenšteina toreiz vēl neizmaksātā vasarnīca Īvandes ieliņā, kurā pēc marionešu valdības vadītāja pienākumu uzņemšanās viņu bieži apciemoja un instruēja padomju vēstniecības darbinieks Vetrovs.

Ģimnāzijas ēka ap1934.gadu.

Kopš 1. pasaules kara Mārupītes krastos atradušās karaspēka blindāžas, 2. pasaules kara laikā – zenīartilērijas lielgaballigzdas. 1941. gada jūnija uzlidojumos un 1944. gadā visvairāk cieš „Vienības” veikala rajons, kas vistuvāk Atgāzenes stacijai. Bieriņi gan 1941., gan 1944. gadā tanku karaspēka pilni – padomju tanki 1941.g. jūnijā beigās pēc valdības un politvadītāju runām gan organizēti dodas pārcelties Daugavai, taču pie Torņakalna baznīcas visi sadeg smagā kaujā ar vācu desantniekiem un tankiem. 1944. g. vasarā savukārt atpūtā Bieriņu namos apmetas vērmahta tankisti.

50. gadi Bieriņu jauniešiem saistās ar moto asa Zigurda Smirnova kalnābraucieniem Ceriņkalnā un ātrumsportā pa Imulas – Kalvenes ielu apli, vēlāk – Hruščova atkušņa laikā nodibināto pašlaik vecāko aktīvo Latvijas motokluba „Bieriņi”, kurš 2016. gadā Bieriņiem uzdāvina savu Eiropas čempionu motokrosā Eduardu Bidzānu. Klubs motosportā ienāk

pēc divus gadus ilgas „pagrīdes” darbošanās, izraisot veselu revolūciju – ieviešot pirms tam neatzītās motovelosipēdu, mopēdu un motorolleru tautas sporta klases un nepilngadīgo braucēju kategoriju, kā arī kopš 1960. gada rīkojot plašas tautas sacensības Baldones un Siguldas centros un arī Bieriņos, pat ar PSRS

motorūpnīcu komandu dalību. 1964.gadā izbagarētās un iztaisnotās Mārupītes krastos ar jauniešu talkās izbūvētajiem tiltiem aizsākas tradicionālie Rīgas un Tallinas pilsētu draudzības motokrosi (turpinās vairāk kā desmit gadus), kuru vajadzībām takas gar upīti paplašinātas arī blakusvāģu klasei.

Kopīgi ar 4. vidusskolu 1964.gadā Bierīņos tiek nodibināta pasaulē pirmā bērnu motosporta skola un sarīkotas pirmās nacionālās skolēnu motosacensības kompleksā (šosejas ātrumsacīkstes un kross) komandu ieskaitē par „Latvijas 50

cm3 lielo komandu balvu” (autore Skaidriete Legzda). Dažus gadus vēlāk skolas audzēknis Andris Bērziņš Zakopanē izcīna FIM sudraba medaļu pasaules daudzdienu motosacensībās ar Rīgas motorūpnīcas motociklu „Rīga 8U”.

1963. gadā MK „Bierīņi” atdzīvina Latvijas jau piemirstās senās pēckara skijoringa tradīcijas un dažos gados aizved skijoringu līdz nacionālā sporta statusam un Latvijas Sporta meistara titulam, pēc kā skijorings kļūst par oficiālu sporta veidu vienā sestajā zemeslodes.

Kopš 1963. gada rīkotās MK „Bierīņi” gadadienas sacensības sāk pulcēt tik lielu dalībnieku skaitu, ka spiestas pārcelties uz Imantas trasi, piesaistot desmitiem tūkstošus skatītāju. Bierīņu sporta skolas audzēkņi Vitauts Donis un Vilis Brūnis jau izgājuši starptautiskajā aprītē, kad klubs 1971. gadā izdod arī pirmo grāmatu par motosportu latviešu valodā (T.Jansons, E.Zviedre „Padomi motosportistiem”). Klubs ierosina arī jaunievedumu – bērnu „Zelta mopēda” sacensības, kuras līdz 1974. gadam notiek Mārupītes krastu trasē, bet turpmākajos gados aptver visu Latviju ar finālsacensībām dažādās Latvijas pilsētās. Rīgas motorūpnīca savukārt sāk rīkot

šīs sacensības PSRS mērogā, dalībniekiem apmeklējot arī Bierīņus. MK „Bierīņi” motorizē arī tolaik popularitāti iegūstošo orientēšanās sportu.

70. gadu beigās Bierīņos sākas arī tēlniecības uzplaukums plenēru veidā, kuru rezultātā tapušie darbi tagad grezno 2014. gadā tapušā velosciņa un bērnu „Riteņvasaras” sacensību trases. 80. gadu vidū Ojārs Feldbergs iedibina arī Akmens skrējiena tradīciju, par ko liecina šī autora

darinātie starta vārti ar uzvarētāju uzvārdiem. No tiem 2011. gadā startēja arī „Zelta mopēda” 40 gadu jubilejas sacensību dalībnieki un Bierīņiem uzvaru mopēdu klasē dāvāja arī vietējais puika Deivids Kalniņš. Viestura Silenieka sacensību reportāža skatāma <http://www.draugiem.lv/bierinu-velo/gallery/?pid=409816118>.

Arī Imulringa trasē, kura kopš 70. gadiem tikusi izmantota skijoringam, ko romānā „Trase” apraksta Visvaldis Lāms, joprojām notiek apkaimes mēroga velo, skrituļošanas u.c. tautas sacensības. Trasi grezno arī Latvijas augstākais apdzīvotais koks – zaļais skatu tornis. Gadsimtu mijā iedibinātā iedzīvotāju talku tradīcija veicinājusi Mārupītes krastu pārvēršanos ideāli tīrā atpūtas zonā – Mārupītes parkā, kura tapšanā ar motorzāģi rokās savu ieguldījumu devis arī mūsu pašreizējais Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Talciniekus tagad nodarbina idejas tālākai parka pilnveidei.

Bierīņu velotrase, kurā ilgus gadus notiek bērnu „Riteņvasaras” iknedēļas sacensības, guvusi labākās Latvijas velokrosu trases titulu Arvja Pizika kausa daudzposmu sacensību dalībnieku vērtējumā, bet tās

ilggadējais iekārtotājs Kristaps Celms („Latvello”) to pielīdzina labākajām pasaules trasēm.

Bieriņos Kantora ielā 22a atrodas viens no redzamākajiem Baltijas Retro-auto muzejiem, kurš guvis apmeklētāju nedalītu atsaucību. „Retro auto muzejā” var apskatīt tehnikas attīstību Latvijas un pasaules vēstures kontekstā. Šeit var redzēt gan pirmos Latvijā lietotos braucamrīkus, gan pat pasaules mēroga autobūves sasniegumus. Muzeja dibinātāji jau trešajā paaudzē rūpējas, lai saglabātu transportlīdzekļu attīstības liecības – tai raksturīgo priekšmetisko vidi, darba prasmes un tradīcijas Latvijas teritorijā.

Muzejā apskatāmi vairāk nekā 150 eksponāti, kas izvietoti četrās pamatekspozīcijās:

- 1. Velosipēdi un mopēdi Latvijā – retrospektīva velosipēdu, motovelosipēdu un mopēdu rūpniecības attīstība Latvijā no 20.gs. 30. līdz 60. gadiem.**
- 2. Latvijā 20.gs 30.–40. gados komplektēto angļu motociklu kolekcija.**
- 3. 20.gs. 30.–40. gadu Vācijas autobūves izcilākie modeļi.**
- 4. Ieskats "Auto Union" vēsturē.**

Aplūkojot ekspozīciju, apmeklētājs var uzzināt katra spēkrata „dzīvesstāstu”, tā restaurācijas gaitu. Apmeklētājiem ir iespējams redzēt, izprast un sajust lietu atdzimšanu, kā arī ielūkoties restaurācijas procesā. Muzejā izveidota arī digitāla ekspozīcija, kas sniedz padziļinātāku informāciju (latviešu, krievu un angļu valodā) par pašu muzeju un katra eksponāta vēsturi, restaurācijas gaitu, piedalīšanos filmās un pasākumos.

